

"רחל (זה השם שניתן לי בלידתי), סידרתי לך מקום מצוין בו תוכלי לחיות. מחר ניסע לקיבוץ, שם ידאגו לך ותוכלי לקבל את כל מה שאת זקוקה לו".

לְבִי הַחֲסִיר פְּעִימָה. את הזעקה שחשתי בתוכי החנקתי. "אמא, אני רוצה להישאר איתך, כל שתבקשי אעשה. בבקשה תשאירי אותי בבית איתך, אהיה ילדה טובה, אשמע בקולך...". התחננתי נואשות, אך חשתי שהפסדתי במערכה.

המחשבה שאהיה רחוקה ממנה, במקום זר, ללא קרבתה אליי, הייתה מייסרת. אבל מה יכולתי לעשות, ילדה בת תשע, חסרת אונים מול האישה שהייתה אמי, שגמלה החלטה בלבה, מבלי לשתף אותי בנימוקיה, ללא הסברים?

ואני, אפילו אם הייתה מניחה אותי בגן עדן, הייתי מסרבת לו: נועצה בי. הייתי מוכנה להישאר איתה גם אם היה זה בגיהינום.

"תראי שיהיה לך טוב בקיבוץ, יותר מאשר איתי. הבטיחו לי שקיבוץ הגושרים בגליל הוא מקום טוב. תהיה לך משפחה מאמצת שתתייחס אלייך כאילו את הבת שלהם. אל תדאגי אגיע לבקר אותך".
"אבל אמא אני לא רוצה להיות במקום אחר". דמעות חנקו את גרוני, זלגו על לחיי ללא מעצור.

"מצטערת, אבל אני לא מסוגלת לגדל אותך". קולה התרכך קמעה מול התנגדותי שנגעה במשהו ללבה, אך לא שינתה את עמדתה: "תראי שיהיה לך טוב יותר בקיבוץ".

כיצד ילדה בת תשע יכולה להבין את עומק המשמעות של המילים: "אני לא יכולה לגדל אותך"? מה הכוונה? לא יכולתי להבין באותה עת את משמעותן העמוקה והנסתרת. היא היטיבה להטיל את האחריות עליי, על מישהו אחר, גם אם לא אמרה זאת במפורש.

למחרת ישבנו באוטובוס בדרכנו אל הגליל העליון. רוב הזמן עבר בשתיקה. עצב השתלט עליי, חשתי ריקנות, לא הייתי מסוגלת לכל מחשבה או דיבור.

עוד קיוויתי לנס שבסופו אמצא את עצמי שוב בבית ברחוב דגניה בקריית חיים.

נס לא קרה. הגענו לקיבוץ הגושרים. המקום, אז כהיום, טבל בירק. מקום יפה ניכר שטיפחו בו את הנוי - עצים, דשאים, פרחים. אך המראה לא דיבר אל לבי, לא הביא לי אף לו נחמה פורתא. כפי שאמרתי גם אילו הגעתי לגן עדן, הדבר לא היה גורע כמלוא הנימה מהעצב העמוק, כאילו התאבלתי על גורלי. פסעתי בעקבות אמי, גוררת את עצמי,

מייחלת שמהו ייפול מהשמיים ויקטע את הצורך שאשאר כאן. קיבלו את פניי בחביבות. המטפלת של קבוצת הילדים, אליה אשתייך בשנתיים הבאות, עשתה כמיטב יכולתה להסביר ולכוון אותי, ובכלל להביא לידיעתי את התנהלות החיים בקיבוץ. מדי פעם נענעתי את ראשי כתשובות לשאלותיה, מעט מאוד מילים יצאו מפיו. ראשי היה עסוק במחשבות שהתרוצצו במוחי והייתי רחוקה מדבריה, שלא זכרתי את רובם.

הגיע רגע הפרידה מאמי. "אני נוסעת ומקווה שתסתדרי כאן. את הרי ילדה חכמה. את רואה, האנשים כאן נחמדים ורוצים בטובתך". קולה לא שכנע. ספק אם היא עצמה האמינה למילים שיצאו מפיה. העבירה בהיסוס את כף ידה ללטף את ראשי ופניי, ומיד אספה את ידה, הפנתה את גבה והלכה.

הבנתי שנגזר עליי להישאר כאן. עמדתי, מבטי מלווה אותה לאורך השביל, נעוץ בגבה. כאילו קטעו את אחד מאיברי, כך חשתי כשהיא צעדה בבטחה, ואפשר היה לשמוע את נקישות נעלי העקב. צעדיה הלכו והתרחקו, ואני התבוננתי בדמותה עד שנעלמה מעיניי. דומם עמדתי ולבי שותת דם.